

Newspaper : Matichon Daily7	Date : 19 January 2016
'HEADLINE' : พลังของ คลัสเตอร์ ทางเลือกใหม่บนถนนที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม	Page : 18
Section : ประชาชีน	Column Inch : 140
Circulation : 830,000	PR Value : 588,000

“เนื่องจากราคายางตกต่ำลงเรื่อยๆ ทำให้ต้องแสวงหาวิธีการเพื่อเพิ่มมูลค่าในการผลิตน้ำยาง จากที่เคยเป็นเกษตรกรก็ผันตัวเองเป็นผู้ประกอบการ โดยการรวมกลุ่มชาวบ้านเพื่อช่วยกันคิดค้นการทำ ‘ถุงมือผ้าเคลือบน้ำยางที่มีคุณภาพ’ มีความโดดเด่น แตกต่างจากคู่แข่งในท้องตลาดและต้องคงความเป็นธรรมชาติเพื่อรักษาสีเงาผิวลื่นไว้ โดยการแปรรูปจากน้ำยางพารา เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชน”

คาบอกลำของ สมเกียรติ จำปาดง หัวหน้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนชาวสวนยางในบ้านสวน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี อาจทำให้ใครหลายๆ คนหันมาสนใจหูฟังอย่างตั้งใจอีกครั้ง

ใช่ เพราะการแปรรูปยางพารา กำลังเป็นคำค้นที่สำคัญในปัจจุบัน ยุคที่ราคายางตกต่ำลงมาจนถึง 4 โลร้อย

สำหรับ สมเกียรติ ความคิดของการแปรรูปน้ำยางพาราไม่ได้เพิ่งเกิด แต่ได้เริ่มลองผิดลองถูกมาเป็นเวลานาน กระทั่งประสบความสำเร็จ จากการร่วมมือของชาวบ้าน โดยมีสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นที่ปรึกษา รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ที่เข้ามาให้ความรู้และต่อยอดนวัตกรรม ส่งผลให้เครือข่ายสามารถเพิ่มมูลค่าน้ำยางได้หลายเท่าตัว ทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้นในครัวเรือน

“กระบวนการการผลิตถุงมือเคลือบน้ำยางนั้นเป็นงานแฮนด์เมดทั้งหมด ตั้งแต่วิธีการทำตลอดจนการชุบสี ใช้กำลังคน ไม่ได้ใช้เครื่องจักร ทำกันแบบหมุนเวียน ตอนแรกคิดว่าเป็นงานรอง ส่วนงานหลักคือกรีดยาง แต่ตอนนี้เนื่องจากราคายางตกต่ำยากที่จะกระเตื้องขึ้นไปกว่าที่เป็นอยู่ จึงหวังว่าภาครัฐจะเข้ามาช่วยเหลือในการส่งเสริมการแปรรูปยางพาราเพื่อใช้ในประเทศให้มากที่สุด เพราะเชื่อว่าอาจเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับการแก้ไขปัญหาราคายางพาราตกต่ำในขณะนี้” สมเกียรติบอก และว่า ก่อนที่จะเข้าร่วมกลุ่มคลัสเตอร์นั้น ตนไม่รู้จักใครเลยจึงเป็นความลำบากในการเผยแพร่สินค้าและหาช่องทางการจัดจำหน่าย จากที่ไม่มีความหวังเป็นเพียงชาวบ้านธรรมดา ไม่มีนายทุน ไม่มีผู้นำท้องถิ่น แต่สุดท้ายแล้ว พอเริ่มเข้าร่วมกลุ่มคลัสเตอร์และมีการปรับปรุงคุณภาพ จนปัจจุบันนี้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้แล้ว

ทั้งนี้ สมเกียรติเป็นหนึ่งในตัวแทนความสำเร็จของการพัฒนาคลัสเตอร์ใน 3 ภาค ตามโครงการสนับสนุนเครือข่าย SME ของ สสว. ซึ่งเพิ่งเสร็จสิ้นการจัดงานเสวนา “ต้นแบบแห่งเครือข่าย...SME เติบโตได้อย่างยั่งยืน” ที่โรงแรมสุโกศล เมื่อกลางเดือนมกราคมที่ผ่านมา วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมดังกล่าวนี้ เพื่อพัฒนาศักยภาพและเครือข่ายกลุ่มพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

หันมาดูอีกผลิตภัณฑ์จากเครือข่ายผู้ประกอบการผลิตผ้าไหมครบวงจร

จุดยืนของผ้าไหมภายใต้ “ชีวิตวิถีท้องถิ่น”

หากนึกถึงเอกลักษณ์ของเมืองแห่งมนต์เสน่ห์ เสียงแคน แดนอีสานแล้ว ภาพในจินตนาการคงหนีไม่พ้นการแต่งกายด้วยชุดผ้าไหม เป็นชุดประจำภาคที่ถือว่าเอกลักษณ์ที่เด่นชัดกว่าภูมิภาคอื่นๆ ด้วยความที่มีซิกเนเจอร์ยังชัดเจนในรูปแบบของเครื่องแต่งกายที่ถ่ายทอดมาจาก

ภูมิปัญญา จากอดีตจวบจนปัจจุบันคนในพื้นที่แถบอีสานนิยมทอผ้าไหม ด้วยมือ ทอออกมาในลวดลายที่สวยงามต่าง ยิ่งทำให้เพิ่มมูลค่าในตัวสินค้าทั้งยังเพิ่มมูลค่าในจิตใจมากขึ้นอีกด้วย

“คำว่าชีวิตวิถีหรือชีวิตวิถีนี้ ความหมายคือการสู่สามัญ อย่างสง่างามและเราจะอยู่อย่างยั่งยืน ภายใต้บริบทของความเป็นเอกลักษณ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของการทอผ้าไหม”

นี่คือคำบอกกล่าวของ **ทวี สุขโข** ประธานเครือข่ายผู้ประกอบการกลุ่มหัตถกรรมคุ้มสุขโข บ้านดอนข่า ต.ชนบท อ.ชนบท จ.ขอนแก่น

จากการแข่งขันกันเองของผู้ประกอบการไหมในท้องถิ่น จนได้รับผลกระทบมากมายจากภาวะเศรษฐกิจและสินค้าไหมเทียมจากต่างประเทศที่เข้ามามีบทบาทมากในประเทศไทย ส่งผลให้ได้มีการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการไหมในท้องถิ่นขึ้นเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นหาทางออกของปัญหาเหล่านี้ โดยยึดหลักการที่ว่าจะไม่อยู่ภายใต้บริบทของคนทำไหมและเปลี่ยนจากการเป็นผู้แข่งขันทางการค้าเข้ามาจับมือร่วมกันเป็นพันธมิตร ร่วมกันต่อสู้ภายใต้บริบทในเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นด้วยชีวิตวิถีที่แตกต่างจากคู่แข่งยุคปัจจุบัน

ผ้าไหมมัดหมี่ที่นี้คงความเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นมัดหมี่ไว้ โดยการย้อมเย็นด้วยสีธรรมชาติจากน้ำหมัก และเลือกใช้วัสดุที่ใส่สีในท้องถิ่น อาทิ มะเกลือ เป็นต้น โดยมีลายนพเก้าเฉลิมพระเกียรติเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และผ่านการฟอกย้อมที่ได้มาตรฐานสากล

“ชุมชนที่เราอยู่ ภูมิปัญญาของที่นี่จะต้องคงไว้ซึ่งความเป็นชาวบ้าน แต่มาตรฐานจะต้องเป็นสากล และที่สำคัญคือชุมชนจะต้องอยู่กันอย่างยั่งยืนและปลอดภัย คงไว้ซึ่งความเป็นภูมิปัญญาของชาวบ้าน คงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของมัดหมี่เฉพาะตัว มีเรื่องราวที่เป็นตัวตนที่แท้จริงนั้นคือแก่นแท้ของตัวเอง และต้องมุ่งเน้นในการค้นหาโอกาสที่ซ่อนอยู่ในแต่ละวิกฤตเพื่อนำโอกาสนั้นๆ มาสู่การสร้างผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างทันเวลา”

ผลิตภัณฑ์ถุงมือเคลือบยางพารา โดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนชาวสวนยาง

ทั้งนี้ ทวียังกล่าวด้วยถ้อยคำติดตลกอีกว่า ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและตนยังได้รับสายแถมจากสว. บอกรีวิวทาง “ท.ว.ย” ให้ถูกทุกงวด โดยสายแถมตัวแรกคือ ห.มายถึง รู้จักหลักการและเหตุผลของการทำงานที่แท้จริง สายแถมตัวที่สองคือ ว. หมายถึงการวิเคราะห์และการกำหนดวิสัยทัศน์ของตัวเอง สายแถมตัวสุดท้ายคือ ย. หมายถึงการที่อยู่อย่างยั่งยืนได้ด้วยวิธีการอย่างไร

ชาคุณภาพบนยอดดอย

การดื่มชาสำหรับชาวแผ่นดินไทยไม่ได้เพียงแค่ดับกระหาย แต่ยังเชื่อว่าช่วยทำให้สุขภาพแข็งแรงขึ้น อีกทั้งยังสามารถช่วยให้ร่างกายต้านทานโรคต่างๆ ได้ดี ปัจจุบันบนโลกกลมๆ ใบเดิมนี้นี้ ไม่เพียงแต่คนจีนเท่านั้นที่ชื่นชอบการดื่มชา แต่กลับกลายเป็นความนิยมของคนทั่วโลกไปแล้ว

ในประเทศไทยมีธุรกิจอุตสาหกรรมการปลูกชาและส่งออกสู่ตลาดสากลมากมายหลายผู้ประกอบการ หนึ่งในนั้นคือ ชาอินทรีย์ดอยแม่สลอง

พรพนทิพา กิจวิถี ฝ่ายประชาสัมพันธ์ คลัสเตอร์ชาอินทรีย์ดอยแม่สลอง ที่ปลูกชาอินทรีย์ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล ปราศจากสารเคมี ซึ่งปัจจุบันกลุ่มเครือข่ายชาอินทรีย์ดอยแม่สลองได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลของ U.S.A และมาตรฐานสหภาพยุโรป รวมทั้งมาตรฐานโรงงานผลิตของ Good Manufacturing Practice (GMP) หรือหลักเกณฑ์และวิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ

พรพนทิพาบอกว่า ถ้านึกถึงชาต้องนึกถึงสวรรค์เชียงราย ถ้านึกถึงสวรรค์เชียงรายต้องนึกถึงดอยแม่สลอง เนื่องจากการปลูกชาด้วยหลักธรรมชาติ ที่ปลูกโดยปราศจากสารพิษ และหลีกเลี่ยงจากการปนเปื้อนของสารเคมีเพื่อรักษาสีและกลิ่น เพื่อส่งเสริมความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางธรรมชาติ การรวมกลุ่มคลัสเตอร์ชาอินทรีย์ดอยแม่สลองทำให้รูปแบบการทำการเกษตรเกิดการขยายพื้นที่เพาะปลูกมากยิ่งขึ้น ทั้งยังปลอดภัยต่อผู้บริโภค ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกชาถึงผู้บริโภคมีสุขภาพที่ดี

“สิ่งที่สำคัญที่ต้องเน้นเป็นพิเศษในการผลิตชา คือ คุณภาพของชาที่ดีต้องผ่านกรรมวิธีที่ถูกต้องและละเอียดอ่อน ดังนั้นในการปลูกชาไม่ควรใช้สารเคมีใดๆ เพราะจะทำให้ได้ชาที่มีคุณภาพที่ดี รสชาติดี ทั้งยังปลอดภัยต่อผู้บริโภค รวมถึงผู้ประกอบการและเกษตรกรผู้ปลูกอีกด้วย”

สุพนันิกา พรหมมา